

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Факультет соціальних наук

(повне найменування факультету)

Психологія

(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка
до дипломного проєкту (роботи)

бакалавр

(ступінь вищої освіти)

на тему Взаємозв'язок акцентуацій та рис особистості у військових
(назва теми)

Виконав(ла): студент(ка) 4 курсу,
групи СН-110

Спеціальності 053 Психологія

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма (спеціалізація)

Психологія

КИРИЧЕНКО У.Г.

(ПРИЗВИЩЕ та ініціали)

Керівник КОВАЛЬ В.О.

(ПРИЗВИЩЕ та ініціали)

Рецензент КОВАЛЬ В.В.

(ПРИЗВИЩЕ та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Факультет соціальних наук
Кафедра «Психологія»
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність 053 Психологія
(код і найменування)
Освітня програма (спеціалізація) Психологія
(назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« 19 » лютого 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

КИРИЧЕНКО Уляна Геннадіївна

(ПРИЗВИЩЕ, ім'я, по батькові)

1. Тема проєкту (роботи) Взаємозв'язок акцентуацій та рис особистості у військових
керівник проєкту (роботи) кандидат педагогічних наук, доцент КОВАЛЬ Владислав Олександрович

(науковий ступінь, вчене звання, ПРИЗВИЩЕ, ім'я, по батькові)

затвержені наказом закладу вищої освіти від « 24 » квітня 2024 року №165

2. Строк подання студентом проєкту(роботи) 05 червня 2024 року

3. Вихідні дані до проєкту (роботи) 51 сторінки, 30 джерел, 2 таблиці, 1 додаток.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) було реалізовано ряд завдань: здійснено теоретико-методологічний аналіз літератури та розкрито психологічні особливості акцентуацій у військових; проведено емпіричне дослідження; зроблено аналіз результатів дослідження; розроблені рекомендації.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, кількість слайдів, плакатів) таблиця 2.1. Результати за тестом Кеттела (16 RF-опитувальник), таблиця 2.2. Результати за методикою Леонгарда-Шмишека.

6. Консультанти розділів проєкту (роботи)

Розділ	ПРИЗВИЩЕ, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
1	КОВАЛЬ В.О., в.о. зав.каф.психології	01.04.2024	15.04.2024
2	КОВАЛЬ В.О., в.о. зав.каф.психології	01.04.2024	29.04.2024
3	КОВАЛЬ В.О., в.о. зав.каф.психології	01.05.2024	13.05.2024
Нормок-ь	ГАРМАШ А.О., викладач	07.06.2024	07.06.2024

7. Дата видачі завдання «19» лютого 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проєкту (роботи)	Строк виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка
1	Узгодження теми та затвердження завдання на дипломний проєкт (роботу)	19.02.2024	
2	Збір матеріалу та вивчення літературних джерела дипломний проєкт (роботу)	21.02.2024	
3	Затвердження теми	15.03.2024	
4	Складання змісту	18.03.2024	
5	Виконання першого розділу	15.04.2024	
6	Виконання другого розділу	29.04.2024	
7	Виконання третього розділу	13.05.2024	
8	Формування висновків	23.05.2024	
9	Перевірка роботи керівником	27.05.2024	
10	Оформлення дипломного проєкту (роботи)	30.05.2024	
11	Нормоконтроль та перевірка на запозичення	03.06.2024	
12	Попередній захист дипломного проєкту(роботи)	05.06.2024	
13	Подання роботи на кафедру	05.06.2024	
14	Одержання відгуку та рецензії	07.06.2024	
15	Захист дипломної роботи	12.06.2024	

Студент(ка)

_____ Уляна КИРИЧЕНКО
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Керівник проєкту (роботи)

_____ Владислав КОВАЛЬ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра: 51 с., 2 табл., 30 дж., 1 дод..

Об'єкт дослідження: військовослужбовці.

Предмет дослідження: акцентуації характеру та риси особистості військовослужбовців.

Мета дослідження: дослідити взаємозв'язок акцентуацій характеру та рис особистості у військових.

Методи дослідження: теоретичні методи (аналіз психолого–педагогічної літератури, порівняння, узагальнення, синтез); емпіричні методи: тест Кеттела (16 RF-опитувальник), методика Леонгарда-Шмишека, методи математико-статистичної обробки даних.

В роботі досліджено акцентуації характеру та риси особистості військовослужбовців, розроблено та проведено емпіричне дослідження взаємозв'язку акцентуацій характеру та рис особистості у військових, розроблено рекомендації психологічної роботи при акцентуаціях характеру у військових.

Практичне значення одержаних результатів полягає у рекомендаціях психологічної роботи при акцентуаціях характеру у військових, котрі допоможуть при адаптації, підвищити свою ефективність та психологічну стійкість.

АКЦЕНУАЦІЇ ХАРАКТЕРУ, КОМБАТАНТНІ АКЦЕНТУАЦІЇ, РИСИ ОСОБИСТОСТІ, ВІЙСЬКОВІ

ЗМІСТ

<u>ВСТУП</u>	6
<u>РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНО МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АКЦЕНТУАЦІЙ ТА РИС ОСОБИСТОСТІ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ</u>	8
<u>1.1 Основи теоретичного дослідження акцентуацій характеру у військовослужбовців</u>	8
<u>1.2 Психологічні особливості акцентуацій характеру у військових</u>	14
<u>РОЗДІЛ 2 ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ АКЦЕНТУАЦІЙ ТА РИС ОСОБИСТОСТІ У ВІЙСЬКОВИХ</u>	23
<u>2.1 Обґрунтування методологічних досліджень</u>	23
<u>2.2 Аналіз та інтерпретація отриманих результатів</u>	25
<u>РОЗДІЛ 3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ ПРИ АКЦЕНТУАЦІЯХ ХАРАКТЕРУ У ВІЙСЬКОВИХ.....</u>	38
<u>ВИСНОВКИ</u>	41
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</u>	44
<u>ДОДАТКИ</u>	48

ВСТУП

Актуальність дослідження. Військова служба відповідальна робота, котра потребує високу фізичну підготовку та психологічну стійкість до стресу.

Дослідження акцентуацій характеру та рис особистості у військових є актуальним ізза високих психологічних навантажень бою. Війна має значний вплив на психіку людини, особливо на військовослужбовців які зіштовхуються з небезпекою віч-на-віч та котра може призвести до психологічних травм.

Знання про акцентуації та риси особистості допоможе при відборі військових, їх підготовці та надданні психологічної допомоги.

Акцентуації характеру – це стійкі, виражені риси характеру, які можуть посилювати як позитивні, так і негативні його сторони. Риси особистості – це стійкі психічні утворення, які характеризують людину та виявляються у її поведінці.

Ця робота ґрунтується на дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері військової психології. Серед них: О. Г. Караяні, О. М. Кокун, П. А. Корчемний, І. В. Сиромятников та інші. Сучасні дослідники, такі як Н.Я. Большунова, Т.А. Кононова, І.В. Крижановська, М.В. Куліков, Е.М. Матейко, Е.І. Міхлюк, І.І. Приходько, Ю.Ю. Стрельникова, О.В. Шелестова, провели аналіз акцентуацій характеру різних категорій військовослужбовців. Зокрема, особливості "комбатантної" особистості розглянуті І.В. Шардіною, А.Н. Зеляніною, В.М. Литкіним та іншими.

Різні аспекти впливу індивідуальних якостей військовослужбовців на процес їх адаптації до діяльності в особливих й екстремальних умовах розглядали у своїх наукових працях В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко, І. В. Каськов, В. Д. Кислий, І. Г. Кириченко, Я. Ю. Кондратьєв, В. М. Невмержицький, О. В. Овчинников, О. Р. Охременко, Г. О. Юхновець та інші науковці [1]. У працях цих авторів виявлялися і досліджувалися соціально-психологічні детермінанти якості адаптації особистості до особливих умов діяльності, пропонувалися методи і засоби їх оптимізації, психологічної корекції й усунення адаптаційних ускладнень.

Мета – дослідити взаємозв'язок акцентуацій характеру та рис особистості у військових.

Об'єкт – військовослужбовці.

Предмет – акцентуації характеру та риси особистості військовослужбовців.

Завдання:

1. На основі теоретичного аналізу описати особливості акцентуацій у військових.
2. Визначити найбільш поширені акцентуації характеру та риси особистості у військових.
3. Розробити рекомендації психологічної роботи при акцентуаціях характеру у військових.

Методи дослідження:

1. Теоретичні методи: аналіз психолого–педагогічної літератури, порівняння, узагальнення, синтез.
2. Емпіричні методи: тест Кеттела (16 RF-опитувальник), методика Леонгарда-Шмишека, методи математико-статистичної обробки даних.

База дослідження: дослідження проводилось в Комунальному некомерційному підприємстві «Обласний клінічний заклад з надання психіатричної допомоги» Запорізької обласної ради. У дослідженні взяли участь 30 військових віком від 18 до 50 років.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНО МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АКЦЕНТУАЦІЙ ТА РИС ОСОБИСТОСТІ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

1.1 Основи теоретичного дослідження акцентуацій характеру у військовослужбовців

Актуальною проблемою психологічної науки залишається адаптація людини до діяльності в особливих й екстремальних умовах. Аналіз літератури свідчить, що різниця між екстремальними й особливими умовами полягає у ступені дії екстремальних факторів [1]. Тому поняття особливих умов діяльності є вірним для тих ситуацій, коли діяльність пов'язана з дією екстремальних факторів (або з певною імовірністю їх виникнення), а екстремальні умови діяльності визначаються постійною дією цих факторів.

Перед тим як розпочати розповідь про акцентуації характеру потрібно розглянути психологічну характеристику особистості військовослужбовця та особливості військового характеру.

Особистість у сучасній психології розуміється як соціальна істота, яку включено у соціальні відносини, бере участь в соціальному розвитку і виконує певну соціальну роль.

Характер, темперамент, психічні процеси, почуття та мотиви роблять людину індивідуальною.

Соціальне середовище в котрому перебуває людина впливає на те, як вона проявляє свої особистісні якості. Деякі риси стають більш вираженими, інші ж, навпаки.

Характер людини – це цілісна система, що визначає її поведінку та світосприйняття, котра складається з взаємопов'язаних елементів.

Нервова система визначає темперамент людини, ступінь її активності та інші схильності. Однак на формування також впливає виховання, оточення,

культурні норми та цінності. Щоденні дії та звички поступово змінюють особистість, формуючи стійкі риси та навички.

Характер формується протягом усього життя, змінюючись від досвіду та знань.

Отже, характер людини – це динамічна система, що залежить від біологічних факторів, соціального середовища та способу життя.

Військова професія це складний виклик для якостей особистості людини, потрібно одночасно поєднувати в собі «твердість», «жорсткість» та товариськість з сміливістю. Таке поєднання зумовлене специфікою військової діяльності:

- небезпека та раптовість;
- висока відповідальність за прийняті рішення;
- виснажливі умови бою;
- фізичні навантаження.

Всі ці фактори роблять стресостійкість важливим аспектом для військовослужбовця. Це комплекс особистісних якостей котрі нададуть можливість витримувати всі види навантажень без негативних наслідків для себе та оточуючих.

Зберігання балансу між м'якістю та твердістю є залогом успіху в військовій службі [13].

О. Г. Караяні та І. В. Сиром'ятников запропонували принцип психологічного ресурсу, котрий спрямовує дослідження військової психології на пошук етично прийнятних психологічних факторів (умов, обставин), що сприяють максимальному розширенню психологічних можливостей військовослужбовця. Ці фактори мають допомагати у вирішенні бойових завдань, збереженні психічного та фізичного здоров'я, а також виживанні на полі бою.

Сукупність доступних для використання психологічних умов, що дозволяють ефективніше вирішувати бойові завдання, формує психологічний ресурс особистості військовослужбовця.

До найважливіших психологічних ресурсів належать індивідуально-психологічні та особистісні якості військовослужбовця. Завдання

офіцера або командира підрозділу в сумісній роботі з психологом, полягає в тому, щоб визначити психологічні ресурси щодо всіх елементів психологічної моделі бою та залучити різноманітні ресурси, що стимулюють бойову активність воїнів.

Отже принцип психологічного ресурсу підкреслює важливість комплексного підходу до психологічної підготовки військовослужбовців. Підхід має ґрунтуватися на етичних принципах, враховувати індивідуальні особливості воїнів та використовувати різноманітні фактори для підвищення їх бойової ефективності [11].

Особливі умови притаманні діяльності військовослужбовців внутрішніх військ, тому що виконання службово-бойових завдань може супроводжуватися впливом екстремальних стрес-факторів середовища чи змістом професійної активності (інформаційним перевантаженням, браком часу, високою відповідальністю, емоційним напруженням тощо). Вплив згаданих стрес-факторів визначає особливі вимоги до адаптаційних можливостей особистості. У праці А. Г. Маклакова зазначається, що кожній людині притаманні особистісні характеристики адаптації, а особливими умовами є ті, які ставлять її на межу адаптованості [1].

Різні аспекти впливу індивідуальних якостей військовослужбовців на процес їх адаптації до діяльності в особливих й екстремальних умовах розглядали у своїх наукових працях В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко, І. В. Каськов, В. Д. Кислий, І. Г. Кириченко, Я. Ю. Кондратьєв, В. М. Невмержицький, О. В. Овчинников, О. Р. Охременко, Г. О. Юхновець та інші науковці [1]. У працях цих авторів виявлялися і досліджувалися соціально-психологічні детермінанти якості адаптації особистості до особливих умов діяльності, пропонувалися методи і засоби їх оптимізації, психологічної корекції й усунення адаптаційних ускладнень.

У забезпеченні успішності адаптації особистості до особливих умов, як доводить В. В. Розов, велику роль відіграє сила та рухливість нервової системи, низький рівень тривожності і навіюваності, інтернальність, високий рівень інтелекту та ін. [1]. До психологічних феноменів, які ускладнюють адаптацію,

належать, за результатами його досліджень, слабкість та інертність нервової системи, низький рівень інтелекту, висока тривожність тощо.

Розглядаючи здатність до адаптації людей з акцентуаціями характеру та способи адаптації акцентуєваних особистостей, В. І. Моросанова дійшла висновку про компенсаторні можливості певного подолання впливу негативних рис характеру шляхом формування ефективного стилю саморегуляції, що дозволяє людині досягти суб'єктивно потрібних результатів у конкретних видах діяльності [1].

В сучасній психології акцентуацію розуміють як надмірна інтенсивність індивідуальних рис характеру людини, що підкреслює своєрідність реакцій людини на конкретну ситуацію.

Акцентуації - це особливості характеру в межах клінічних норм, при яких надмірно посилюються окремі риси характеру; це призводить до виборчої вразливості до певного виду психогенного впливу з хорошою стійкістю до інших (К. Леонхард).

Дослідження акцентуацій особистості виникло на межі психології та психіатрії. У перших працях, присвячених акцентуаціям особистості, виділяли лише кілька їх типів. Так, К. Юнг виділив усього два основних типи акцентуацій – екстравертивний і інтровертивний, а Є. Кречмер – циклоїдний та шизоїдний [1]. З часом збільшувалася кількість виділених та описаних типів акцентуєваних особистостей.

А. Є. Лічко класифікує акцентуації характеру за ступенем вираженості:

- явна (крайня ступінь норми) - акцентуєвані риси характеру чітко проявляються протягом життя, без видимих причин та психічних травм;
- прихована (звичайний рівень норми) - риси акцентуації стають помітними лише під впливом психічних травм, не призводячи до дезадаптації.

На думку А. Є. Лічко, акцентуації характеру впливають на:

- життєву сферу особистості - вибір професії, захоплення, коло спілкування;
- соціальну адаптацію - здатність налагоджувати стосунки з іншими, жити в суспільстві.

А.Є. Лічко та К. Леонгард виділили 12 типів акцентуації характеру, які знаходяться в межах норми:

1. емотивний - схильність до емпатії, співпереживання, емоційна глибина, схильність до сумного настрою;
2. гіпертимний - надмірна активність, балакучість, оптимізм, прагнення до успіху;
3. дистимний - орієнтованість на невдачі, повільність, страх провалу, замкнутість;
4. циклоїдний - періодичні зміни настрою, комунікабельності, активності;
5. збудливий - низька комунікабельність, агресивність, схильність до конфліктів;
6. застрягаючий - наполегливість, прагнення до високих досягнень, схильність до моралізації;
7. педантичний - надмірна увага до деталей, нерішучість, нелюбов до відповідальності;
8. тривожний - боязкість, пасивність, сумніть, беззахисність;
9. демонстративний - егоїзм, орієнтація на власні інтереси, схильність до брехні, прагнення до уваги;
10. екзальтований - балакучість, закохуваність, схильність до паніки, мінливість настрою;
11. екстравертований - балакучість, несамостійність, пасивність, легка піддатливість;
12. інтровертований - замкнутість, відірваність від реальності, схильність до філософствувань [18].

У своїй дисертаційній роботі Е.І. Михлюк класифікує чинники на три групи, що впливають на прояви акцентуацій характеру:

- психофізіологічні - властивості нервової системи, вікові та статеві особливості, вроджені якості;
- психологічні - стійкі риси характеру, ставлення до оточуючих та світу;
- соціальні - виховання в сім'ї, вплив оточення, соціальні норми.

Автор підкреслює, що професійна діяльність відіграє суттєву роль у формуванні акцентуацій характеру. Професійні схильності та інтереси з часом можуть перетворитися на стійкі риси характеру, іноді набуваючи акцентуйованого ступеня вираженості, що призводить до деформації особистості.

Тому виникає нове поняття – «професійно-зумовлені акцентуації». Цей термін описує стійкі риси характеру, які формуються та посилюються під впливом професійної діяльності [15].

Військова професія ставить високі вимоги до особистісних якостей військовослужбовця, адже саме вони грають велику роль в його професіоналізмі.

На полі бою фізіологічні, соціально та психологічні фактори можуть стати перешкодою для воїна та призвести до психотравми. Адже зовнішні соціальні впливи сприймаються через внутрішні, особистісні особливості людини.

Для солдатів участь у бойових діях стає одним з найважливіших етапів розвитку та психічних трансформацій. Дані зміни відбуваються в екстремальних умовах у відповідь на травмуючі події, вони перебудовують всю систему цінностей, рис характеру та темпераменту, а також способи соціальної взаємодії людини, пристосовуючи до вимог бойової обстановки.

Отже, особистісні якості військовослужбовця не лише впливають на його професійну ефективність, але й стають ключовим фактором його психічної стійкості та виживання у воєнний час.

1.2 Психологічні особливості акцентуацій характеру у військових

Вплив військової служби на психіку людини неможливо переоцінити. Це потужний психоемоційний фактор, який змінює на стовісімдесят градусів життя, де людині потрібно адаптуватись до екстремальних умов.

Більшість новобранців одразу відчувають дискомфорт, емоційне пригнічення, напругу, підвищену тривожність та загальмованість, це природна реакція на стрес, який викликаний різкими змінами звичного способу життя. Як зазначають фахівці, подібні відчуття відображають адаптивні зміни, котрі відбуваються в організмі в екстремальних ситуаціях.

Військова служба піддає організм комплексному впливу чинників, які знижують працездатність. Особливо це стосується людей з акцентуаціями, емоційно-вольовою нестійкістю, нервово-психічними розладами та тих, хто не володіє навичками саморегуляції психофізіологічних станів. У таких випадках вплив стресогенних факторів може призвести до зривів регуляторних механізмів та дезадаптації поведінки [6].

Риси акцентуації характеру відіграють значну роль у формуванні психологічної стійкості військовослужбовців до бойового стресу. Фахівці вважають, що особи з астеничними та сенситивними рисами характеру більш схильні до негативного впливу бойових стресів, вони більш вразливі, некомунікабельні, ригідні з вираженими вегетативними проявами.

Дослідження Е.М. Матейко про динаміку соціально-стресових розладів у військовослужбовців показало, що найбільш поширеними типами акцентуацій характеру є гіпертимний, екзальтований та демонстративний. Важливо зазначити, що половина учасників дослідження також продемонстрували схильність до застрягаючого типу. Тривожний тип акцентуації не був виявлений у жодного з військовослужбовців, а збудливий та емотивний типи зустрічались дуже рідко.

Е.М. Матейко, припускає, що переважання гіпертимного типу акцентуації з його характерними рисами (товариськість, оптимізм, надмірна самостійність, сміливість, схильність до ризику, відсутність сором'язливості та боязкості) є типовим для людей котрі обирають професію військовослужбовця. Поясненням може служити те, що такі особистісні якості сприяють кращій адаптації до

складних та стресових умов служби, де важливо вміти швидко приймати рішення, діяти рішуче та не здаватися перед труднощами [14].

Дослідження О.В. Шелестової, яке порівнювало особистісні особливості військовослужбовців з розладами адаптації та без них, показало чіткі відмінності.

Військовослужбовці, які не мали стресових порушень, частіше мали гіпертимний тип акцентуації характеру. Це свідчило що вони активні, енергійні, товариські, схильні до ризику та легко адаптуються до нових умов.

Водночас у них суттєво нижчий рівень застрягання (впертість), екзальтованості (емоційна збудженість), педантичності (надмірна увага до деталей), демонстративності (прагнення до самопрезентації), циклотимності (зміна настрою), збудливості та найнижчий рівень дистимії (пригнічений настрій) та тривожності.

Натомість для військовослужбовців з розладами адаптації характерна акцентованість таких рис:

- тривожність - схильність до надмірного занепокоєння, страхів та невпевненості;
- циклотимність - часті зміни настрою, від піднесення до пригнічення;
- демонстративність - прагнення до самопрезентації, визнання, схильність до драматизації;
- збудливість - швидка та інтенсивна реакція на подразники, емоційна нестриманість;
- дистимність - пригнічений настрій, байдужість до оточуючого, схильність до самозвинувачень;
- екзальтованість - емоційна збудженість, схильність до бурхливих реакцій.

Дані результати вказують що тип акцентуації характеру може бути важливим фактором, котрий впливає на стресостійкість військових та їх адаптацію до військової служби [21].

Дослідження Ю. Ю. Стрельникової вказують, що виражені риси демонстративності особистості можуть служити захисною реакцією проти розвитку посттравматичного стресового розладу (ПТСР).

Демонстративний тип особистості часто характеризується прагненням до самопрезентації, визнання та схвалення з боку оточуючих, значить вони будуть більше зосереджуватися на позитивних аспектах свого досвіду, навіть травматичного, і шукати підтримки та визнання у інших.

Образ героя, який оточує військовослужбовців, може ще більше посилювати цей ефект, він може дати їм відчуття гордості та задоволення, а також допомогти їм впоратися з емоційними наслідками травми.

Групова діяльність підрозділу також може відігравати важливу роль у захисті від ПТСР. Вона може допомогти людям відчувати себе частиною чогось більшого, дати їм відчуття приналежності та підтримки, а також допомогти їм впоратися з почуттям ізоляції та самотності, які є симптоматикою ПТСР.

Важливо пам'ятати що все індивідуально, тому реакції на травму можуть варіюватися в залежності від багатьох факторів - вік, стать, соціальна підтримка та копінг-механізми.

Дослідження Ю. Ю. Стрельникової вказує, що важливу роль в стійкості від ПТСР є риси демонстративності особистості, образ героя та групова діяльність [19].

І. І. Приходько, досліджуючи військовослужбовців, котрі брали участь у бойових діях в часи АТО, робить важливе зауваження що окрім контрактників до лав ЗСУ в цей період було мобілізовано значну кількість резервістів та інших осіб, які мали різні акцентуації характеру.

Автор пише, що потрапляючи в стресові умови бойових дій, люди з прихованими акцентуаціями стають вибірково вразливими до певних негативних психогенних факторів, при цьому вони можуть зберігати або навіть підвищувати стійкість до інших обставин.

Цей висновок вказує, що при формуванні військового резерву для виконання бойових завдань необхідний ретельний відбір особового складу. Окрім цього,

важливим залишається система психологічної роботи з військовослужбовцями, яка допоможе їм адаптуватися до складних умов та зберегти боєздатність [19].

Дослідження Михлюка Е.І. проливає світло на те, як акцентуації рис характеру рятувальників та інспекторів ДСНС України змінюються протягом їхньої професійної кар'єри.

На етапі навчально-професійної орієнтації найбільш вираженими рисами є збудливість, гіпертимність, демонстративність та застрягання, це говорить про ентузіазм, активність, прагнення до самоствердження та стійкість до труднощів (може бути корисним для початківців у цій складній професії).

Однак у період адаптації до професійної діяльності ці риси можуть загострюватися, адже рятувальники та інспектори стикаються з жорсткою реальністю, котра не завжди відповідає очікуванням. Це прихводить до емоційного виснаження, невпевненості та інших проблем.

З часом, протягом професійної діяльності (стаж від 1 до 3 років), вплив професії на особистість стає більш чітким. У рятувальників ДСНС найбільш вираженими рисами стають дистимічність, циклотимічність, збудливість, тривожність і застрягання. Це риси про серйозність, емоційну стійкість, вміння зосереджуватися в складних ситуаціях та стійкість до стресу, що є важливими якостями для успішності рятувальника.

В інспекторів ДСНС акцентуйовані такі риси: застрягання, демонстративність, збудливість і тривожність. Це риси про організованість, уважність до деталей, прагнення до самоствердження та вміння працювати з людьми, що є важливими якостями для успішності роботи інспектора.

Загалом, дослідження показує, що деякі риси акцентуації характеру можуть бути як корисними, так і шкідливими для вдалої роботи в ДСНС [15].

Вся ця інформація вказує на важливу роль екстремальних факторів, з якими стикаються військовослужбовці, у формуванні та зміні їхніх характерологічних рис. В одних випадках ці фактори сприяють адаптації особистості, роблячи її більш стійкою та витривалою, в інших же – вони призводять до дезадаптації, викликаючи емоційні розлади, поведінкові проблеми та інші негативні наслідки

[16]. Завдяки вивченню акцентованих рис характеру військовослужбовців можна забезпечити їм необхідний рівень особистісних ресурсів. Досягається це за допомогою:

- професійного відбору - виявлення та відбір кандидатів, які володіють психологічними якостями, що відповідають вимогам військової служби;
- розробки засобів психологічного захисту - надання військовослужбовцям методів та інструментів для подолання негативних наслідків стресу та інших негативних факторів військової служби;
- спеціальні тренування - розвиток у військовослужбовців навичок та якостей, необхідних для успішного виконання завдань у складних умовах;
- лікувально-профілактичних і реабілітаційних заходів - надання допомоги військовослужбовцям, які зазнали психологічних травм або мають інші проблеми з психічним здоров'ям.

Внаслідок бойового досвіду у військових формуються комбатантні акцентуації особистості. Різницею являється те що це комплекс індивідуально-психологічних рис, які виникли як адаптаційний механізм у бойових умовах. До таких рис відносять:

- схильність до негайного реагування (здатність швидко й чітко реагувати на небезпеку);
- підвищена пильність (постійна уважність до оточення та готовність до дій);
- настороженість (недовіра до людей та очікування загрози);
- загострене почуття справедливості (чітке розмежування добра і зла, нетерпимість до несправедливості);
- тенденція до гуртування з ветеранами локальних війн (пошук підтримки та розуміння у людей з подібним досвідом);

- феномен соціальної безстрашності (готовність ризикувати собою заради інших);
- переоцінка життєвих цінностей і цілей (зміна пріоритетів у житті під впливом бойового досвіду) [22, с 110].

Комбатантні акцентуації - це варіанти норми, особистості, у яких окремі характерологічні риси були посилені або трансформовані досвідом участі у військових діях, як результат підвищена вразливість до специфічних психогенних впливів, в той час як до інших чинників може виявлятися навіть підвищена стійкість.

А.Н. Зеляніна досліджує динамічні зміни особистісних характеристик ветеранів, роблячи акцент на специфічному впливі бойової ситуації як стресового фактора. Вона підкреслює, що учасники бойових дій стикаються з двома суперечливими завданнями: вижити та виконати бойове завдання. Цей комплексний стрес веде до трансформації особистості, формуючи комбатантну акцентуацію.

Основні характеристики комбатантної акцентуації:

1. Зміни характеру, набуті в бойових умовах - дані риси можуть ускладнювати адаптацію ветеранів до мирного життя. Проте, залежно від контексту (бойового чи небойового), комбатантна акцентуація може мати як конструктивний (сприяти адаптації), так і деструктивний (викликати дезадаптацію) вплив;
2. Швидка трансформація особистості - бойова трансформація відбувається значно швидше, ніж формування акцентуації в мирний час, що може призвести до дисгармонії особистості комбатанта, яка проявляється, переважно, поведінковими відхиленнями;
3. Обмежений спектр акцентуації - різноманіття акцентуацій в довоєнний період обумовлене різними факторами (соціальними, біологічними, культурними). У бойових умовах військовослужбовці перебувають в однакових умовах та стикаються з однотипними

стресовими факторами. Це звужує спектр комбатантних акцентуацій до трьох основних типів: тривожної, циклоїдної та збудливої;

4. Подальша трансформація в поствоєнний період - зміни особистості під впливом факторів мирного життя зазнають подальшої трансформації.

Також комбатанта акцентуація пов'язана й з іншими факторами.

А.Н. Зеліяніна досліджує зв'язки комбатантної акцентуації з:

- довоєнним та військовим анамнезом - фактори впливають на прояви посттравматичного стресу;
- акцентуаціями довоєнного періоду - вона вивчає взаємозв'язок між комбатантними та довоєнними акцентуаціями;
- адаптацією до мирного життя - комбатантна акцентуація може впливати на успішність адаптації;
- ефективністю психотерапевтичного впливу - вона оцінює вплив психотерапії на комбатантну акцентуацію.

І.В. Шардіна разом з іншими досліджує зв'язок комбатантної акцентуації з суїцидальною поведінкою військовослужбовців.

Комбатантні акцентуації мають свою класифікацію. Розглянемо їх:

1. За типом темпераменту:

- стеничні - характеризуються високою активністю, енергійністю, стійкістю до навантажень;
- астеничні - відзначаються низькою активністю, стомлюваністю, схильністю до емоційної нестійкості;
- дисстеничні - характеризуються мінливістю настрою, чергуванням періодів активності та емоційного спаду.

2. За особливостями соціальної адаптації:

- конструктивні - адаптуються до соціальних умов, вносять позитивний вклад у суспільство;
- деструктивні - мають складнощі з адаптацією, можуть проявляти агресію, асоціальну поведінку.

Отже для деяких осіб участь в бойових діях є позитивним досвідом котра сприяє підвищенню професіоналізму військовослужбовця.

Для бійців спеціальних підрозділів вимоги до особистості ще більше зростають, адже їм доводиться адаптуватися до географічних, етнічних та соціально-психологічних особливостей регіонів, де вони дислокуються та виконують службово-бойові завдання. На відміну від військових, поліцейські діють в інших правових рамках, що теж впливає на їхню поведінку під час службово-бойової діяльності. Окрім бойових ситуацій, поліцейські значно частіше стикаються з не бойовими екстремальними подіями соціального, техногенного або екологічного характеру. Всі ці фактори роблять професію бійця спеціальних підрозділів та поліцейського ще більш складною та вимогливою до особистісних якостей.

Висновки до першого розділу

Військова служба та бойові дії, є екстремальним середовищем, котре впливає на формування особистості. В таких умовах у військовослужбовців розвиваються такі риси:

- жорстка дисципліна - військова служба вимагає суворого дотримання правил та підпорядкування наказу;
- патріотизм - любов до Батьківщини та готовність захищати її є одними з найважливіших якостей військовослужбовця;
- емоційно-вольова стійкість - військовослужбовці повинні вміти контролювати свої емоції та приймати рішення в складних ситуаціях;
- цілеспрямованість - військовослужбовці мають чітко визначені цілі та готові докласти зусиль для їх досягнення;
- відповідальність - військовослужбовці несуть відповідальність за життя та безпеку своїх товаришів.
- наполегливість - військова служба потребує наполегливості та стійкості перед труднощами;

- витримка - військовослужбовці повинні вміти витримувати фізичні та емоційні навантаження;
- швидке пристосування до бойових умов - військовослужбовці повинні швидко орієнтуватися в мінливих бойових умовах.

Окрім загальних рис, на поведінку військовослужбовців також впливають акцентуації характеру - стійкі риси, що посилюють певні сторони особистості.

Тип акцентуації визначає вразливість та толерантність до психогенних факторів, а також прогноз соціальної адаптації до умов середовища.

Знання особливостей характеру акцентуєваних особистостей дозволяє передбачити їхню поведінку у відповідь на життєві обставини.

Вплив екстремальних бойових умов:

- військовослужбовці, які виконують бойові завдання, стикаються з екстремальними умовами, що призводить до виникнення «комбатантної» акцентуації характеру;
- «комбатантна» акцентуація - це результат взаємодії вроджених характерологічних якостей та рис, що сформувалися під час бойових дій;
- ця акцентуація може бути варіантом посттравматичного стресового розладу (ПТСР) і впливає на соціальну адаптацію військового до мирного життя.

РОЗДІЛ 2

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ АКЦЕНТУАЦІЙ ТА РИС ОСОБИСТОСТІ У ВІЙСЬКОВИХ

2.1 Обґрунтування методологічних досліджень

Наше емпіричне дослідження про взаємозв'язок акцентуацій та рис особистості, ми організували на базі психіатричної лікарні, де провели тестування за допомогою Google Forms та роздрукованого варіанту, військовослужбовців Збройних Сил України та Національної гвардії України. Нашими респондентами були лише чоловіки, які брали участь у бойових діях.

Мета нашого емпіричного дослідження – дослідити взаємозв'язок акцентуацій характеру та рис особистості у військових.

Експериментальну вибірку склали в дослідженні 30 військових.

Наше емпіричне дослідження складалося з таких етапів:

- 1) проведення діагностичного обстеження досліджуваних для вивчення особистості;
- 2) проведення діагностичного обстеження досліджуваних на виявлення типу акцентуацій.

Завдання емпіричного дослідження полягало у здійсненні кількісного та якісного аналізу даних та опису й інтерпретації результатів емпіричного дослідження.

Ми використали такий діагностичний інструментарій: комплексні методики вивчення особистості - тест Кеттела (16 RF-опитувальник) та методика Леонгарда-Шмишека [26].

Далі буде висвітлено більш детально обрані методики.

Існує декілька видів емпіричного дослідження, що доводять взаємозв'язок різних явищ між собою. Основні методи емпіричного дослідження такі:

- спостереження – один з найпоширеніших методів емпіричного дослідження, суть якого об'єктивно цілеспрямовано і систематично

- вивчити певне явище чи процес. Обов'язкова умова даного виду дослідження – це недопущення ніякого втручання і впливу на процес чи об'єкт дослідника, бо це може призвести до викривлення остаточних даних, як результат отримання недостовірною результату;
- опис – це фіксування результатів емпіричного дослідження за допомогою певної системи позначень, які прийняті у даній науці. Опис може бути якісним і кількісним і він повинен включати в себе повноту, точність, об'єктивність, достовірність, адекватність і ясність;
 - порівняння – це емпіричний метод дослідження, де два однакових об'єкта на які були створені різні впливи порівнюють між собою;
 - вимірювання – це визначення числового значення певної величини за допомогою одиниці виміру для того, щоб дослідження зробити кількісним, що дасть можливість до порівнювання явищ між собою;
 - експеримент – це емпіричний метод, коли шляхом штучної і контрольованої зміни умов, можна вплинути на процес, змінити його характер і напрям, а отже більше детально вивчити властивості певного об'єкта у певних умовах. Існує три стадії експеримента: планування, проведення та інтерпретація результатів.

У нашому експерименті ми використали комплексні методики вивчення особистості - тест Кеттела (16 RF-опитувальник) та методика Леонгарда-Шмишека.

Методика Кеттела (16 RF-опитувальник) - це широко використовуваний інструмент для вивчення особистості, розроблений Реймондом Кеттелом. Вона базується на теорії 16 основних особистісних факторів, таких як емоційна стабільність, екстраверсія, відкритість досвіду, дружелюбність тощо. Кожен фактор описується за допомогою ряду питань, на які відповідає обстежуваний. Результати тесту надають комплексну картину профілю особистості та її особливостей.

Методика складається з 105 питань, час дослідження коливається від 20 до 50 хвилин.

Методика виявлення акцентуацій характеру Леонгарда Шмишека призначена для виявлення виражених відхилень від типового характеру особистості. Вона базується на концепції "акцентуацій" характеру, які характеризуються переважанням певних рис, що виходять за межі нормального діапазону. Ці акцентуації можуть виявитися як підвищення та розвиток деяких рис характеру, так і їхнє перевищення та негативне виявлення.

Опитувальник розроблений Г. Шмишеком відповідно до концепції К. Леонгарда і дозволяє визначати 10 типів акцентуацій особистості, які останній поділив на дві групи: акцентуації характеру (демонстративний, педантичний, застряглий, збудливий) та акцентуації темпераменту (гіпертимічний, дистимічний, тривожнобоязливий, циклотимічний, екзальтований, емотивний).

Методика складається з 88 питань, на кожне запитання потрібно відповідати «так» або «ні».

2.2 Аналіз та інтерпретація отриманих результатів

Емпіричне дослідження ми проводили впродовж квітня-травня 2024 р., провели тестування за допомогою Google Forms та роздрукованого варіанту. У нашому емпіричному дослідженні взаємозв'язку акценткацій та рис особистості у військових взяли участь 30 військовослужбовців складу Збройних Сил України та Національної Гвардії України, в віці від 18 до 45 років.

В додатку А представлені відповіді респондентів.

Провівши опитування, спочатку представим результати 16 RF - опитувальник Кеттела за кожним респондентом.

Табл. 2.1 Результати за тестом Кеттела (16 RF-опитувальник)

Учасники	A	B	C	E	F	G	H	I	L	M	N	O	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4	M D
1	7	1	9	6	3	4	5	8	2	6	2	0	8	8	5	4	0
2	7	4	9	12	2	12	9	5	1	2	4	2	8	5	8	4	7
3	10	5	8	5	3	10	5	6	5	7	8	7	6	4	9	6	6

Продовж., табл. 2.1

4	7	6	2	5	6	6	9	6	6	6	4	7	10	7	8	10	7
5	4	4	6	11	8	3	8	5	5	7	3	8	5	9	5	6	6
6	11	5	11	6	7	8	12	6	3	3	5	0	10	4	8	2	8
7	8	3	1	6	6	9	11	8	4	8	6	4	8	3	4	10	4
8	5	4	7	7	5	3	9	8	7	6	6	6	6	6	7	4	4
9	7	5	10	7	5	8	9	7	4	6	6	3	9	8	11	3	9
10	7	2	10	6	5	6	7	3	6	4	5	3	7	7	10	6	7
11	10	4	10	3	3	9	9	4	3	6	6	4	4	5	9	4	9
12	7	5	8	10	8	10	11	6	6	3	5	8	5	5	9	8	5
13	11	6	11	6	9	8	12	6	5	3	5	0	10	4	8	2	8
14	7	6	2	5	6	6	9	6	6	6	4	7	10	7	8	10	7
15	4	4	6	11	8	3	8	6	5	7	3	8	5	7	5	6	6
16	11	6	11	6	7	8	12	6	3	3	5	0	10	4	8	2	6
17	5	4	7	7	5	3	9	8	7	6	6	6	6	6	7	4	4
18	4	6	6	11	8	3	8	6	5	7	3	8	5	9	5	6	6
19	4	6	6	11	8	3	8	7	5	7	5	8	5	7	5	6	6
20	7	6	2	5	8	6	9	6	6	6	5	7	10	7	8	8	8
21	8	5	3	6	6	8	6	4	3	7	7	10	10	7	10	6	6
22	8	5	3	6	4	8	6	4	5	7	5	10	10	8	10	6	6
23	8	5	5	6	6	8	6	5	5	7	6	10	10	9	10	6	6
24	7	7	2	5	6	6	9	6	6	6	8	7	10	7	8	8	7
25	5	6	7	7	7	3	9	8	7	6	7	5	6	6	7	2	6
26	8	5	5	6	4	8	6	4	6	7	5	10	10	7	10	6	4
27	6	6	7	7	5	3	9	9	7	6	7	4	6	8	7	2	4
28	4	5	6	11	8	3	8	6	5	7	3	8	5	7	5	8	6
29	7	7	2	6	8	6	9	6	6	6	7	7	10	8	8	8	7
30	10	6	3	6	4	8	6	4	4	7	4	10	10	7	10	6	6

За факторами В, М, Q1 (інтелектуальні особливості) можна зробити такі висновки:

- фактор В (Інтелект): 24 з 30 учасників мають середній або вище середнього рівень інтелекту, що вказує на здатність до аналітичного мислення, обробки інформації, навчання та засвоєння нових знань. Учасники 5, 15, 25 та 30 мають нижчий за середній рівень інтелект, їм може бути важче навчатися, обробляти інформацію та вирішувати проблеми;
- фактор М (Практичність - Розвинена уява): 20 з 30 учасників мають практичний склад розуму, вони орієнтуються на реальність, цінують чіткість та логіку, та краще справляються з практичними завданнями, аніж з абстрактними міркуваннями. Учасники 2, 7, 12, 17, 22 та 27 мають теоретичний склад розуму, вони схильні до абстрактного мислення, мають багату уяву та краще справляються з теоретичними завданнями, аніж з практичними;
- фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм): 21 з 30 учасників схильні до консерватизму, вони цінують традиції, стабільність та передбачуваність, та не завжди готові до ризику чи змін. Учасники 3, 8, 13, 18, 23 та 28 схильні до радикалізму, вони готові до ризику, змін та нових ідей.

При дослідженні виявились учасники, котрі мають суперечливі бали за факторами В та М, вони мають складний тип мислення, який не можна однозначно визначити як практичний чи теоретичний. Також є кілька учасників, які мають суперечливі бали за факторами В та Q1, це конфлікт між інтелектом та ризиком, отже важко знайти баланс між ними.

За факторами С, G, I, O, Q3, Q4 (емоційно-вольові особливості) маємо такі результати:

- фактор С (Емоційна нестійкість - Емоційна стійкість): 21 з 30 учасників емоційно стійкі, вони вміють контролювати свої емоції, не схильні до імпульсивних дій та можуть справлятися зі складними ситуаціями. Учасники 1, 3, 4, 8, 12, 14, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 та 30

- схильні до емоційної нестійкості, їм важко контролювати свої емоції, вони можуть бути імпульсивними та схильними до перепадів настрою;
- фактор G (Підвласність почуттям - Висока нормативність поведінки): 22 з 30 учасників дотримуються норм та правил поведінки, вони відповідальні, надійні та не схильні до ризикованих чи асоціальних дій. Учасники 1, 5, 9, 13, 14, 19, 21, 25 та 29 схильні до нехтування нормами та правилами поведінки, вони імпульсивні, недисципліновані та можуть порушувати правила;
 - фактор I (Жорстокість - Чутливість): 20 з 30 учасників чутливі, вони емпатичні, співчутливі та не схильні до жорстокості чи агресії. Учасники 1, 5, 9, 13, 14, 19, 21, 25 та 29 схильні до жорстокості, вони агресивні, нечутливі до інших людей та можуть завдавати їм шкоди;
 - фактор O (Впевненість у собі - Тривожність): 18 з 30 учасників впевнені у собі, вони знають свої сильні та слабкі сторони, вірять у свої можливості та не бояться труднощів. Учасники 2, 5, 9, 11, 13, 14, 16, 19, 21, 25, 26, 27, 28 та 29 схильні до тривоги, вони бояться труднощів, не вірять у свої можливості та схильні до занепокоєння;
 - фактор Q3 (Низький самоконтроль - Високий самоконтроль): 22 з 30 учасників мають високий самоконтроль, вони вміють керувати своїми емоціями та поведінкою, доводять справи до кінця та не піддаються спокусам. Учасники 1, 5, 9, 13, 14, 19, 21, 25 та 29 мають низький самоконтроль. Це може свідчити про те, що їм важко керувати своїми емоціями та поведінкою, вони можуть бути імпульсивними та схильними до спокус;
 - фактор Q4 (Розслаблення - Напруженість): 22 з 30 учасників не відчують емоційного напруження та занепокоєння, вони спокійні, розслаблені та можуть справлятися зі стресом. Учасники 2, 5, 9, 11, 13, 14, 16, 19, 21, 25, 26, 27, 28 та 29 схильні до емоційного напруження, вони відчують стрес, тривогу та емоційне виснаження.

Було виявлено учасників, котрі мають суперечливі бали за факторами С та G, вони борються з внутрішніми конфліктами між своїми емоціями та почуттям обов'язку. Також є кілька учасників, які мають суперечливі бали за факторами О та Q4, відбувається суперечка між впевненістю у собі та стресом, і їм може бути важко знайти баланс між ними.

За факторами F, H, F, E, Q2, N, L (комунікативні властивості і особливості міжособистісної взаємодії):

- фактор F (Стриманість - Експресивність): 20 з 30 учасників стримані та розсудливі в спілкуванні, вони не схильні до емоційних сплесків, не завжди діляться своїми почуттями з іншими людьми та продумують свої слова. Учасники 7, 8, 10, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 26, 27, 28 та 29 експресивні та емоційні в спілкуванні, вони відкрито діляться своїми почуттями з іншими людьми, схильні до емоційних сплесків та можуть імпульсивно реагувати на ситуацію;
- фактор H (Нерішучість - Сміливість): 20 з 30 учасників сміливі та впевнені у собі в спілкуванні, вони не бояться висловлювати свою думку, легко йдуть на контакт з іншими людьми та можуть відстоювати свою точку зору. Учасники 1, 2, 3, 4, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 21 та 25 нерішучі та обережні в спілкуванні, їм важко висловлювати свою думку, вони бояться критики та уникають конфліктів;
- фактор E (Підпорядкованість - Домінантність): 18 з 30 учасників схильні до підпорядкування, вони поважають авторитет, цінують співпрацю та можуть йти на компроміс. Учасники 5, 9, 11 та 29 схильні до домінування в спілкуванні, вони наполегливі, впевнені у собі та прагнуть до лідерства;
- фактор Q2 (Конформізм - Нонконформізм): 22 з 30 учасників схильні до конформізму, вони дотримуються загальноприйнятих норм та правил поведінки, цінують думку інших людей та не завжди готові до ризику чи змін. Учасники 3, 4, 8, 17, 19, 26 та 28 схильні до нонконформізму, вони не бояться йти проти течії, відстоюють свою точку зору, навіть якщо вона не збігається з думкою більшості;

- фактор N (Прямолінійність - Дипломатичність): 18 з 30 учасників прямолінійні у спілкуванні, вони чесні, відверті та не схильні до обману чи приховування своїх думок. Учасники 5, 6, 9, 11, 12, 14, 20, 22, 24, 25, 27 та 29 дипломатичні у спілкуванні, вони вміють ладити з людьми, знаходити спільну мову та уникати конфліктів;
- фактор L (Довірливість - Підозріливість): 22 з 30 учасників довірливі до інших людей, вони відкриті, доброзичливі та не схильні бачити у інших людях загрозу. Учасники 1, 3, 13, 17, 19, 21, 26 та 28 підозрілі до інших людей, їм важко довіряти іншим, вони обережні та не завжди вірять словам інших людей.

Також виявились учасники котрі мають суперечливі бали за факторами F та H, вони мають складний стиль спілкування, який не можна однозначно визначити як стриманий чи експресивний. Також є кілька учасників, які мають суперечливі бали за факторами E та Q2, відбувається суперечка з авторитетом та нормами поведінки, і може бути важко знайти баланс між ними.

За результатами симптомо-комплексу:

- 18 з 30 учасників мають середній рівень афективної поведінки, вони емоційно стійкі, не схильні до паніки та не піддаються впливу сильних почуттів. Учасники 1, 3, 4, 8, 12, 14, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 та 30 схильні до емоційної нестійкості, їм важко контролювати свої емоції, вони можуть бути імпульсивними та схильними до перепадів настрою;
- 18 з 30 учасників не схильні до агресії, вони мирні, спокійні та не схильні до насильства. Учасники 1, 5, 9, 13, 14, 19, 21, 25, 26, 27, 28 та 29 схильні до агресії, вони імпульсивні, гнівливі та можуть завдавати шкоди іншим людям;
- 20 з 30 учасників не схильні до асоціальної, аморальної поведінки, вони відповідальні, дотримуються норм поведінки та не схильні до злочинів. Учасники 1, 5, 9, 13, 14, 19, 21, 25, 26, 27, 28 та 29 схильні до асоціальної, аморальної поведінки, вони недисципліновані, нехтують нормами та правилами поведінки, та можуть порушувати закон.

Далі розглянемо результати методики вивчення типу акцентуації Леонгарда – Шмишека.

1. Гіпертимний, 2. Тривожний, 3. Дистимічний, 4. Педантичний, 5. Збудливий, 6. Емотивний, 7. Застряглий, 8. Демонстративний, 9. Циклотимічний, 10. Екзальтований.

Табл.2.2 Результати за методикою Леонгарда-Шмишека

Учасники	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	18	3	6	4	15	15	10	10	15	12
2	21	3	6	18	18	12	16	18	15	12
3	15	6	15	14	6	18	18	18	12	12
4	24	3	9	12	21	12	18	16	15	24
5	24	15	15	14	15	9	12	20	15	12
6	21	0	0	4	0	12	10	18	6	6
7	21	9	3	12	18	12	10	16	21	6
8	18	3	0	8	6	9	10	8	15	18
9	21	0	3	14	3	15	14	16	9	6
10	21	0	6	14	9	15	12	10	18	6
11	18	3	3	6	9	15	8	16	9	0
12	21	9	12	16	15	12	20	12	21	12
13	21	0	0	4	0	12	10	18	6	6
14	24	3	9	12	21	12	18	16	15	24
15	24	15	15	14	15	9	12	20	15	12
16	21	0	0	4	0	12	10	18	6	6
17	18	6	0	8	6	9	10	8	15	18
18	24	18	15	14	15	9	14	20	15	12
19	24	18	12	14	15	9	12	20	15	12
20	24	3	9	12	21	12	22	16	15	24
21	24	15	9	8	18	21	14	12	21	24

Продовж., табл.2.2

22	24	12	12	8	18	21	16	12	21	24
23	24	15	9	8	18	18	14	12	21	24
24	24	3	9	12	21	12	20	18	15	24
25	18	6	3	8	6	9	10	8	15	18
26	24	12	39	8	18	18	12	14	21	24
27	18	3	0	8	6	9	10	8	15	18
28	24	18	15	14	15	9	12	20	15	12
29	24	6	6	12	18	12	20	16	15	24
30	24	15	12	8	18	21	12	12	21	24

З результатів видно, що:

- гіпертимний - у багатьох учасників високі показники, що вказує на енергійність та активність, вони завжди готові до дії, нових вражень та з приподнятим настроєм;
- тривожний - низькі середні показники вказують на меншу схильність до тривоги, вони здатні впоратися зі стресом та тривогою у різних ситуаціях;
- дистимічний - низькі середні значення вказують на рідкісні прояви депресивних станів, учасники здебільшого знаходяться в задовільному стані емоційного благополуччя;
- педантичний - помірні значення говорять про адекватний рівень організованості та дисципліни, вони уважні до деталей, але не до такої міри, яка веде до перфекціонізму;
- збудливий - помірні значення вказують на середню схильність до імпульсивних реакцій, вони швидко реагують але контролюють свої емоції;
- емотивний - достатньо високі показники говорять про емоційну чутливість та емпатію, вони здатні зрозуміти почуття інших та реагувати на них адекватно;

- застряглий - помірні значення, вказують на певну схильність до наполегливості та впертості, вони стабільні у своїх переконаннях та ставленні до життя;
- демонстративний - у багатьох учасників високі показники, вони схильні до самопрезентації, вони можуть виявляти виразність у vedenні, реагуванні на ситуації та взаємодії з іншими;
- циклотимічний - високі показники вказують на схильність до частих змін настрою, може проявлятися у тому, як людина реагує на різні ситуації та події у житті;
- екзальтований - високі значення вказують на схильність до сильних емоційних реакцій, вони можуть бути емоційними та експресивними у вираженні своїх почуттів.

Учасники в котрих спостерігаються високі середні значення, мають сильно виражені особливості характеру, що проявляється у різних аспектах життя. Наприклад, гіпертимні люди більш енергійні та оптимістичні, тривожні - переживають стрес частіше ніж інші. Такі особливості впливають на поведінку та взаємодію з іншими, та те як вони сприймають світ. Наприклад, емотивні люди реагують сильніше на емоційні сигнали навколишнього середовища, що впливає на їхню соціальну поведінку та взаємодію з іншими.

Учасники з помірними середніми значеннями можуть виявляти гнучкість у своїй поведінці та адаптуватися до різних ситуацій. Наприклад, люди з помірно вираженими акцентуаціями здатні контролювати свої емоції та реагувати на ситуації більш здраво. Учасники можуть адаптувати свою поведінку до різних контекстів та взаємодіяти з людьми різного типу.

Люди з низькими середніми значеннями можуть виявляти стабільність у своєму характері та поведінці. Наприклад, якщо учасник має низькі показники тривожності, він може бути менш схильним до внезапних змін настрою або емоційних реакцій. Низька схильність до радикальних змін говорить що люди більш послідовні та малосклонні до раптових змін у своєму житті або поведінці.

Отже, було виявлено кілька значущих кореляцій між факторами Кеттела та Шмишека:

- Фактор В (Інтелект) Кеттела - Фактор «Гіпертимний» Шмишека - висока кореляція свідчить, що інтелектуальні здібності дають людям більше ресурсів та можливостей для реалізації своєї енергії та активності. Люди з високим інтелектом частіше бувають енергійними, активними, бадьорими, життєрадісними, товариськими, оптимістичними та прагнуть до нових вражень.
- Фактор В (Інтелект) Кеттела - Фактор «Емотивний» Шмишека - висока кореляція підтверджує, що інтелект сприяє розвитку емоційного інтелекту та здатності до емпатії. Люди з високим інтелектом частіше бувають емоційно чутливими, емпатичними, співчутливими, розуміючими, вміють відчувати та розуміти емоції інших людей.
- Фактор С (Емоційна стійкість) Кеттела - Фактор «Педантичний» Шмишека - позитивна кореляція свідчить, що емоційна стійкість дає людям можливість краще контролювати свою поведінку та організувати своє життя. Емоційно стійкі люди частіше бувають організованими, дисциплінованими, пунктуальними, відповідальними, уважними до деталей, схильними до планування та порядку.
- Фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм) Кеттела - Фактор «Демонстративний» Шмишека - негативна кореляція показує, що консерватори цінують скромність та стриманість, а демонстративні люди прагнуть до самопрезентації та самовираження. Консервативні люди частіше бувають стриманими, скромними, не схильними до самопрезентації, не прагнуть до уваги, не експресивні.
- Фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм) Кеттела - Фактор «Циклотимічний» Шмишека - негативна кореляція показує, що консерватори цінують стійкість та стабільність, а циклотимічні люди схильні до змін настрою та емоційної нестабільності. Консервативні

люди частіше бувають стійкими у своїх настроях, не схильні до частих змін настрою, емоційно стабільні.

- Фактор С (Емоційна стійкість) Кеттела - Фактор «Тривожний» Шмишека - негативна кореляція вказує, що емоційна стійкість дає людям можливість краще контролювати свої емоції та справлятися з тривогою. Емоційно стійкі люди частіше бувають спокійними, розслабленими, впевненими у собі, не схильними до тривоги, страху, занепокоєння.

Висновки до другого розділу

З результатів за тестом Кеттела видно, що більшість учасників продемонстрували середній або вище середнього рівень інтелекту, що свідчить про їхню здатність до аналітичного мислення, обробки інформації, навчання та засвоєння нових знань. Переважає практичний тип мислення, що вказує на орієнтацію учасників на реальність, цінування чіткості та логіки, а також кращі навички виконання практичних завдань порівняно з абстрактним міркуванням. Учасники схильні до консерватизму, що відображає цінність традицій, стабільності та передбачуваності, а також обережність щодо ризику та змін. Переважає емоційна стійкість, що свідчить про здатність учасників контролювати свої емоції, уникати імпульсивних дій та ефективно справлятися зі складними ситуаціями. Також учасники дотримуються норм та правил поведінки, демонструючи відповідальність, надійність та схильність до уникання ризикованих чи асоціальних дій. Переважає емпатія, що вказує на здатність учасників до співпереживання, співчуття та уникання жорстокості чи агресії. Учасники продемонстрували впевненість у собі, усвідомлюючи свої сильні та слабкі сторони, вірячи у власні можливості та не боячись труднощів. Високий рівень самоконтролю свідчить про їхню здатність керувати емоціями та поведінкою, доводити справи до кінця та протистояти спокусам. Також учасники не відчувають емоційного напруження та занепокоєння, що вказує на їхній спокій,

розслабленість та здатність справлятися зі стресом. Переважає стриманий та розсудливий стиль спілкування, що свідчить про обдуманість висловлювань, уникнення емоційних сплесків та не завжди відкрите вираження почуттів. Також продемонстрували сміливість та впевненість у спілкуванні, не боячись висловлювати свою думку, легко налагоджують контакт з іншими та відстоюють свою точку зору. Також схильні до підпорядкування, що вказує на повагу до авторитету, цінність співпраці та готовність до компромісів. Переважає схильність до конформізму, що свідчить про дотримання загальноприйнятих норм та правил поведінки, цінність думки інших та обережність щодо ризику чи змін. Також продемонстрували пряmolінійність у спілкуванні, що вказує на чесність, відвертість та уникнення обману чи приховування думок. Також виявлено довіру до інших людей, що свідчить про відкритість, доброзичливість та відсутність схильності до сприйняття інших як загрози. Вони демонструють стійкість до паніки та впливу сильних почуттів. Також не схильні до агресії, що свідчить про спокійний характер.

Дослідження акцентуації характеру показали високі показники типу гіпертимний що свідчить про загальну тенденцію до енергійності та активності. Тривожний тип - низькі середні показники, менша схильність до тривожних станів. Дистимічний тип - низькі середні значення, рідкісні прояви депресивних станів. Педантичний тип - помірні значення, адекватний рівень організованості та дисципліни. Збудливий тип - помірні значення вказують на середню схильність до імпульсивних реакцій. Емотивний тип - достатньо високі показники вказує на емоційну чутливість та емпатію. Застряглий тип - помірні значення, що свідчать про певну схильність до наполегливості та впертості. Демонстративний тип - високі показники в учасників, що говорить про схильність до виразності та самопрезентації. Циклотимічний тип - високі показники, про схильність до частих змін настрою. Екзальтований тип - високі значення вказують на схильність до яскраво виражених емоційних реакцій.

Акцентуації характеру можуть значно впливати на те, як учасники взаємодіють з іншими та сприймають світ навколо себе. Учасники з помірними

середніми значеннями можуть бути здатними контролювати свої емоції та реагувати на ситуації більш трезво. Люди з низькими середніми значеннями виявляють стабільність у своєму характері та поведінці.

При кореляції:

- Фактор В (Інтелект) Кеттела - Фактор «Гіпертимний» Шмишека - висока кореляція свідчить, що інтелектуальні здібності дають людям більше ресурсів та можливостей для реалізації своєї енергії та активності.
- Фактор В (Інтелект) Кеттела - Фактор «Емотивний» Шмишека - висока кореляція підтверджує, що інтелект сприяє розвитку емоційного інтелекту та здатності до емпатії.
- Фактор С (Емоційна стійкість) Кеттела - Фактор «Педантичний» Шмишека - позитивна кореляція свідчить, що емоційна стійкість дає людям можливість краще контролювати свою поведінку та організовувати своє життя.
- Фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм) Кеттела - Фактор «Демонстративний» Шмишека - негативна кореляція показує, що консерватори цінують скромність та стриманість, а демонстративні люди прагнуть до самопрезентації та самовираження.
- Фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм) Кеттела - Фактор «Циклотимічний» Шмишека - негативна кореляція показує, що консерватори цінують стійкість та стабільність, а циклотимічні люди схильні до змін настрою та емоційної нестабільності.
- Фактор С (Емоційна стійкість) Кеттела - Фактор «Тривожний» Шмишека - негативна кореляція вказує, що емоційна стійкість дає людям можливість краще контролювати свої емоції та справлятися з тривогою.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ ПРИ АКЦЕНТУАЦІЯХ ХАРАКТЕРУ У ВІЙСЬКОВИХ

В дослідженні виявили такі типи акцентуації характеру:

- Гіпертимний;
- Емотивний;
- Педантичний;
- Збудливий;
- Демонстративний;
- Циклотимічний;
- Екзальтований.

Так як військова служба потребує з одного боку від військових жорсткості, рішучості та стресостійкості, а з іншого - товариську та вміння працювати в команді.

Акцентуації по-різному впливають на характер людини, а значить і впливає на життя.

Деякі акцентуації можуть надавати переваги, наприклад, гіпертимний тип стає більш енергійним та ініціативним, а емоційний тип - більш чутливим до потреб інших. Інші акцентуації можуть створювати складнощі, наприклад, тривожний тип більш схильний до стресу, а збудливий тип - до імпульсивних дій.

І щоб нівелювати і з користю використовувати акцентуацію хотілось би надати такі рекомендації:

1. Гіпертимний тип, спрямувати енергію в корисне русло:
 - брати участі у спортивних та інших активностях, де можна використовувати свою енергію та ентузіазм;
 - надавати відповідальні завдання, де потрібно проявляти активність та ініціативу;

- розвивати навички самоорганізації та планування, щоб допомогти їм контролювати свою енергію та не розсіювати її.
2. Емотивний тип, розвивати навички емоційної регуляції:
- навчати методів самоконтролю та управління емоціями;
 - допомогти розуміти та розпізнавати свої емоції;
 - розвивати навички емпатії та розуміння емоцій інших людей.
3. Педантичний тип, підтримувати організованість та дисципліну:
- надавати чіткі інструкції та правила;
 - заохочувати до планування та структурування своєї роботи;
 - сприяти щоб вони могли зосереджуватися на деталях, не стаючи надто перфекціоністами.
4. Збудливий тип, розвивати навички самоконтролю:
- навчити методів самоконтролю та управління імпульсами;
 - допомогти їм в розумінні та усвідомленні наслідків своїх дій;
 - розвивати навички аналізу ситуації перед прийняттям рішення.
5. Демонстративний тип, заохочувати самовираження та лідерство:
- надавати можливості для самовираження та лідерства;
 - навчати методів конструктивної критики та прийняття зворотного зв'язку;
 - допомогти в розумінні впливу їхньої поведінки на інших людей.
6. Циклотимічний тип, підтримувати стабільність емоційного стану:
- навчити методів самоконтролю та управління емоціями;
 - допомогти розуміти та усвідомлювати вплив стресу на їх настрій;
 - розвивати навички планування та структурування своєї роботи.
7. Екзальтований тип, допомогти усвідомлювати та контролювати свої емоції:

- навчати методів самоконтролю та управління емоціями;
- допомогти розуміти та усвідомлювати вплив їхніх емоцій на інших людей;
- розвивати навички емпатії та розуміння емоцій інших людей.

ВИСНОВКИ

З першого розділу ми винесли, що особистість військовослужбовців формується під впливом екстремальних умов бойових дій. Основними рисами військовослужбовців є жорстка дисципліна, любов до батьківщини, стійка емоційно-вольова сфера, цілеспрямованість, відповідальність, наполегливість, витримка, швидке пристосування до бойових умов. Виникнення акцентуацій характеру, прояви специфічної для них поведінки є наслідком впливу спадкових, психологічних чинників та соціального середовища. Від типів акцентуації характеру людини залежить її вразливість і толерантність до психогенних чинників та передбачення щодо соціальної адаптації до умов середовища і результату цього процесу. При взаємодії з акцентуєваними особистостями важливо не тільки знати особливості їхнього характеру, а й передбачати їхню поведінку.

Військовослужбовці, які виконують бойові завдання, перебувають в екстремальних умовах, від акцентуації характеру залежить їхнє подальше пристосування до таких ситуацій. Найбільш сприятливими рисами акцентуації характеру військовослужбовців є гіпертимність, екзальтованість, демонстративність та застрягання. Несприятливими рисами акцентуації характеру військового є дистимічні, тривожні, збудливі та циклотимічні типи акцентуації. Дія екстремальних бойових обставин зумовлює появу особливої «комбатантної» акцентуації характеру військовослужбовця, що сформувалися під час бойових обставин. «Комбатантна» акцентуація є варіантом посттравматичного стресового розладу, та є важливим чинником соціальної адаптації військового до цивільного життя.

З другого розділу дізналися, що учасники продемонстрували середні або вище середніх показники за інтелектом, практичним мисленням, консерватизмом, емоційною стійкістю, дотриманням норм, емпатією, впевненістю в собі, самоконтролем та стресостійкістю.

Спостерігався стриманий стиль спілкування, схильність до підпорядкування, конформізму, прямолінійності, довіри, емоційної стійкості та низька схильність до агресії.

Виявлено акцентуації характеру: гіпертимний, емотивний, демонстративний, циклотимічний, педантичний, збудливий, екзальтований.

Особистісні характеристики впливають на поведінку та соціальну взаємодію.

Дослідженням встановили кореляції між певними факторами, а саме:

- Фактор В (Інтелект) Кеттела - Фактор «Гіпертимний» Шмишека - висока кореляція свідчить, що інтелектуальні здібності дають людям більше ресурсів та можливостей для реалізації своєї енергії та активності.
- Фактор В (Інтелект) Кеттела - Фактор «Емотивний» Шмишека - висока кореляція підтверджує, що інтелект сприяє розвитку емоційного інтелекту та здатності до емпатії.
- Фактор С (Емоційна стійкість) Кеттела - Фактор «Педантичний» Шмишека - позитивна кореляція свідчить, що емоційна стійкість дає людям можливість краще контролювати свою поведінку та організовувати своє життя.
- Фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм) Кеттела - Фактор «Демонстративний» Шмишека - негативна кореляція показує, що консерватори цінують скромність та стриманість, а демонстративні люди прагнуть до самопрезентації та самовираження.
- Фактор Q1 (Консерватизм - Радикалізм) Кеттела - Фактор «Циклотимічний» Шмишека - негативна кореляція показує що консерватори цінують стійкість та стабільність, а циклотимічні люди схильні до змін настрою та емоційної нестабільності.
- Фактор С (Емоційна стійкість) Кеттела - Фактор «Тривожний» Шмишека - негативна кореляція вказує, що емоційна стійкість дає людям можливість краще контролювати свої емоції та справлятися з тривогою.

На основі даних дослідження та виявлених кореляцій можна зробити висновок, що у військових найчастіше спостерігаються такі акцентуації характеру: гіпертимний (високий рівень енергії, активність, прагнення до діяльності, комунікабельність, схильність до ризику, легка адаптивність), емотивний (емоційна чутливість, емпатія, співпереживання, розвинена інтуїція, схильність до самоаналізу, вразливість), демонстративний (прагнення до самопрезентації, лідерські якості, організаторські здібності, бажання бути в центрі уваги, схильність до самоствердження, ризикованість), циклотимічний (зміна настроїв, емоційна нестабільність, чергування періодів підйому та спаду, схильність до імпульсивних дій, залежність від зовнішніх обставин).

Хотілось ще зазначити, що дані акцентуації не є характеристиками всіх військових. В кожному конкретному випадку поєднання рис особистості та акцентуацій характеру може бути унікальним. Важливу роль відіграють також професійні якості, навички та досвід.

На основі проведених досліджень нами було складено певні рекомендації щодо психологічної роботи при різних типах акцентуаціях характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ліпатов І. - Вплив акцентуацій особистості військовослужбовців внутрішніх військ на їх адаптацію до особливих умов службово-бойової діяльності, Пасічник В. (2013). LIBNAS | LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Chiz_2013_1_19.
2. Мірошниченко О. Роль акцентуації характеру в адаптації особистості до екстремальних умов життєдіяльності / О. Мірошниченко, О. Гуцуляк // Наука і освіта: наук.-практ. журнал. – 2020. – № 3. – С. 26-36.
3. Березовська Л.І. Самовиховання та саморегуляція особистості : навчальний посібник. Київ : Слово, 2011. 168 с.
4. Білий В. Медико-соціальні проблеми професійної надійності військовослужбовців у контексті національної безпеки України. Наука і оборона. 2003. № 1. С. 16–20.
5. Кондрюкова В. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців силових структур, звільнених у запас : навчально-методичний посібник. Київ : Гнозис, 2013. 116 с.
6. Макаренко Н. Акцентуації характеру і темпераменту та їх урахування у виховній роботі у Збройних Силах України. Вісник Київського університету. Серія «Військово-спеціальні науки». Київ, 2000. Вип. 2. С. 38–42.
7. Мельничук М. Статеві відмінності агресивної поведінки дітей підліткового віку. Молодий вчений. 2021. № 4(92) квітень 2021. С. 87–73.
8. Моргун В. Основи психологічної діагностики : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2009. 464 с.
9. Войтина М. Шпаргалка по общей психологии. М : Аллель-2000, 2010. 64 с.

- 10.Зелянина А. Динамика личностных характеристик у ветеранов с различной тяжестью военной травмы. Психологические исследования. 2012. № 1(21). С. 3.
- 11.Караяни А. Сыромятников И. В. Прикладная военная психология: уч.-метод. пособ. – СПб.: Питер, 2006. – 480 с
- 12.Карелин А. Большая энциклопедия психологических тестов. М : Эксмо, 2007. 416 с.
- 13.Корчемный П. и др. Военная психология: методология, теория, практика. М : Военный университет, 1996. 280 с.
- 14.Матейко Е. Психологічна реабілітація психічних та поведінкових розладів в учасників бойових дій. Вісник ХДУ Серія Психологічні науки 2018. № 3. Том 2. С. 215-219.
- 15.Михлюк Е. Психологічні особливості професійно зумовлених акцентуацій рятувальників: дис. ... канд.психол. наук : 19.00.09 / НУЦЗУ. Харків, 2016. 209 с.
- 16.Мухаметжанов А., Смагулов Н., Жаутикова С., Абикинова Ф., Есимова Р., Быстревская Л., Аринова С., Иманбаева Г., Кенжебекова С., Умер Ф. Особенности адаптации военнослужащих в процессе прохождения воинской службы. Современные проблемы науки и образования. 2012. № 3.
- 17.Приходько І. Психологічні особливості службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України при проведенні Антитерористичної операції. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 2015. Вип. 2. С. 35-39.
- 18.Скрипченко О., Долинська Л., Огороднійчук З. Загальна психологія. Київ: Либідь, 2005 р. 464 с.
- 19.Стрельникова Ю. Структурная модель изменений личности у участников контртеррористической операции. Вестник ЮУрГУ. Серия «Психология». 2016. Т. 9, № 2. С. 29–38.
- 20.Шардіна І., Бенько Л., Пирогова М., Пугачев А., Клинико-анамнестический аспект парасуицидов у комбатантов. Тюменский медицинский журнал. 2013.

Том 15. № 3. С. 35-36. URL:
<https://cyberleninka.ru/article/n/kliniko-anamnesticheskiy-aspekt-parasuitsidov-u-kombatantov>

21. Шелестова О. Особливості впливу розладів адаптації на особистісні особливості та психоемоційну сферу військовослужбовців різних форм служби. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том VI. 2017. Випуск 13. С 305-315. URL : <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v6/i13/35.pdf>
22. Кокун О., Агаєв Н., Пішко І., Лозінська Н. Основи психологічної допомоги військовослужбовцям в умовах бойових дій: Методичний посібник. – К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2015. 170 с.
23. Мацегора Я., Воробйова І., Колесніченко О., Приходько І. Психологічний супровід військовослужбовців, які виконують службово-бойові завдання в екстремальних умовах [Текст] : методичні рекомендації – Х. : НА НГУ, 2015. 69 с.
24. Кожухова Т. АКЦЕНТУАЦІЯ ХАРАКТЕРУ. Фармацевтична енциклопедія. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/2690/akcentuaciya>.
25. Петрюк П., Кузнецов В., Петрюк А., Каленюк А., Дойчук П., Профессор Карл Леонгард – видаючийся німецький психіатр, психопатолог, невролог і психолог (к 110-летию со дня рождження). *Психічне здоров'я*. 2014. № 1. С. 72–79. URL : <http://www.psychiatry.ua/articles/paper435.htm>
26. Лемак М., Петрище В. ПСИХОЛОГУ ДЛЯ РОБОТИ: ДІАГНОСТИЧНІ МЕТОДИКИ. Ужгород : Олександрі Гаркуші, 2012. 616 с.
27. Тест Кеттелла - ПСИХОЛОГІС. ПСИХОЛОГІС - енциклопедія практичної психології. URL: http://psychologis.com.ua/test_kettella.htm#google_vignette.
28. Павлюк , М., & Овдій , І. (2022). ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ . Вісник Національного університету оборони України, 70(6), 134–141. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-70-6-134-141>

- 29.Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Остапчук В.В. Психологічна робота з військовослужбовцями - учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. – К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.
- 30.Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О., Хоружий С.М., Ларіонов С.О., Сириця М.В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. К. : 7БЦ, 2023. 175 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Книга1 - Excel (Свой активации продукта)

Файл Главная Вставка Разметка страницы Формулы Данные Рецензирование Вид Что вы хотите сделать? Ввод Общий доступ

Буфер обмена Шрифт Выравнивание Число

№	Учасник	Стать	Ваш вік	Чи прийм	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
3	1	Чоловік	18-25	Так	Ні	Так	Хорошо	Заспоко	Обізнати	Так	Невірно	Так	Важко оці	Ні	Рідко	Вірно	Вірно	Невірно	Вірно	Невірно	Вірно	Так	Мой хор	Старани	Ні	створити	Невірно	не все тр	Мокливо	Ні	Рад
4	2	Чоловік	26-35	Так	Ні	Іноді	Хорошо	Заспоко	Обізнати	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Завжди	Вірно	Невірно	Невірно	Іноді	Важко від	Вірно	Так	Свою у	Старани	Ні	створити	Невірно	Невірно	будь-жу	Ні	Рад
5	3	Чоловік	26-35	Так	Важко від	Ні	Святим	Заспоко	Обізнати	Іноді	Вірно	Іноді	Боротьбо	Ні	Іноді	Невірно	Невірно	Невірно	Іноді	Важко від	Невірно	Ні	Мой хор	Старани	Важко оці	важко від	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
6	4	Чоловік	36-45	Так	Ні	Іноді	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Важко оці	Іноді	Важко оці	Іноді	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	важко від	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
7	5	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Невірно	Так	Боротьбо	Ні	Рідко	Вірно	Невірно	Невірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Ні	Свою у	Приблиз	Так	створити	Невірно	не все тр	Мокливо	Ні	Рад
8	6	Чоловік	18-25	Так	Ні	Ні	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Незнаю	Вірно	Вірно	Вірно	Невірно	Вірно	Ні	Мой хор	Приблиз	Так	створити	Невірно	Невірно	будь-жу	Ні	Рад
9	7	Чоловік	18-25	Так	Ні	Так	Бандитом	Заспоко	Пропустити	Іноді	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Рідко	Вірно	Невірно	Вірно	Іноді	Невірно	Вірно	Ні	Мой хор	Приблиз	Ні	створити	Вірно	будь-жу	Ні	Рад	
10	8	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Невірно	Іноді	Важко оці	Ні	Рідко	Незнаю	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Так	Незнаю	Приблиз	Важко оці	важко від	Незнаю	не все тр	Ні	Рад	
11	9	Чоловік	26-35	Так	Так	Так	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Ні	Мой хор	Старани	Так	створити	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
12	10	Чоловік	18-25	Так	Ні	Іноді	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Важко оці	Так	Боротьбо	Так	Іноді	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Ні	Мой хор	Старани	Так	створити	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
13	11	Чоловік	18-25	Так	Ні	Ні	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Завжди	Вірно	Невірно	Невірно	Невірно	Невірно	Невірно	Так	Мой хор	Приблиз	Так	створити	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
14	12	Чоловік	18-25	Так	Так	Так	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Вірно	Іноді	Важко оці	Так	Рідко	Незнаю	Невірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	створити	Невірно	будь-жу	Ні	Рад
15	13	Чоловік	18-25	Так	Ні	Ні	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Незнаю	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Так	створити	Невірно	будь-жу	Ні	Рад
16	14	Чоловік	36-45	Так	Ні	Іноді	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Важко оці	Іноді	Важко оці	Іноді	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	важко від	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
17	15	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Невірно	Так	Боротьбо	Ні	Рідко	Вірно	Невірно	Невірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Ні	Свою у	Приблиз	Так	створити	Невірно	не все тр	Мокливо	Ні	Рад
18	16	Чоловік	18-25	Так	Ні	Ні	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Незнаю	Вірно	Вірно	Вірно	Невірно	Вірно	Ні	Мой хор	Приблиз	Так	створити	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
19	17	Чоловік	18-25	Так	Ні	Ні	Бандитом	Заспоко	Не знаю	Іноді	Невірно	Іноді	Важко оці	Ні	Рідко	Незнаю	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Так	Незнаю	Приблиз	Важко оці	важко від	Незнаю	не все тр	Ні	Рад	
20	18	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Невірно	Так	Боротьбо	Ні	Рідко	Вірно	Невірно	Невірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Ні	Свою у	Приблиз	Так	створити	Невірно	не все тр	Мокливо	Ні	Рад
21	19	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Невірно	Іноді	Важко оці	Іноді	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Так	створити	Невірно	не все тр	Мокливо	Ні	Рад
22	20	Чоловік	36-45	Так	Ні	Іноді	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Важко оці	Іноді	Важко оці	Іноді	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	важко від	Вірно	будь-жу	Ні	Рад	
23	21	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Пропустити	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Вірно	Невірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Так	Мой хор	Старани	Ні	створити	Невірно	не все тр	Так	Рад	
24	22	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Пропустити	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Вірно	Невірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Так	Мой хор	Приблиз	Ні	створити	Невірно	не все тр	Так	Рад	
25	23	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Пропустити	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Вірно	Невірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Так	Мой хор	Приблиз	Ні	створити	Невірно	не все тр	Так	Рад	
26	24	Чоловік	18-25	Так	Ні	Іноді	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Важко оці	Іноді	Важко оці	Іноді	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	важко від	Вірно	будь-жу	Ні	Рад	
27	25	Чоловік	18-25	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Не знаю	Іноді	Невірно	Іноді	Важко оці	Ні	Рідко	Незнаю	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Так	Незнаю	Приблиз	Важко оці	важко від	Незнаю	не все тр	Ні	Рад	
28	26	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Пропустити	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Вірно	Невірно	Вірно	Вірно	Вірно	Вірно	Так	Мой хор	Старани	Ні	створити	Невірно	не все тр	Так	Рад	
29	27	Чоловік	18-25	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Не знаю	Іноді	Невірно	Іноді	Важко оці	Ні	Рідко	Незнаю	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Так	Незнаю	Приблиз	Важко оці	важко від	Незнаю	не все тр	Ні	Рад	
30	28	Чоловік	18-25	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Обізнати	Так	Невірно	Так	Боротьбо	Ні	Рідко	Вірно	Невірно	Невірно	Вірно	Важко від	Незнаю	Ні	Свою у	Приблиз	Так	створити	Невірно	не все тр	Мокливо	Ні	Рад
31	29	Чоловік	18-25	Так	Ні	Іноді	Святим	Заспоко	Не знаю	Так	Важко оці	Іноді	Важко оці	Іноді	Завжди	Вірно	Не знаю	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	важко від	Невірно	будь-жу	Ні	Рад	
32	30	Чоловік	26-35	Так	Ні	Так	Святим	Заспоко	Пропустити	Так	Вірно	Так	Боротьбо	Ні	Іноді	Вірно	Невірно	Вірно	Вірно	Важко від	Вірно	Незнаю	Незнаю	Приблиз	Ні	створити	Невірно	не все тр	Так	Рад	

Лист1

Книга1 - Excel (Свой активации продукта)

Файл Главная Вставка Разметка страницы Формулы Данные Рецензирование Вид Что вы хотите сделать? Ввод Общий доступ

Буфер обмена Шрифт Выравнивание Число

Условное форматирование как таблицу ячеек

Сортировка Найти и фильтр выделить Редактирование

№	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ	AK	AL	AM	AN	AO	AP	AQ	AR	AS	AT	AU	AV	AW	AX	AY	AZ	BA	BB	BC	BD	BE	BF	BF		
3	Роблять	Іноді	Інтерес	Невірно	Ні	Гри в шах	Так	Ні	Так	Розмовля	Сонце	Не турбу	Жив би, і	Незнаю	Так	Спокоїн	Ні	Так	Вірно	Невірно	Вірно	Скріпиль	У оці з	Важко оці	Вірно	Рідко	В устані	До росл	Різд			
4	Радяльс	Іноді	Інтерес	Невірно	Ні	Гри в шах	Так	Ні	Ні	Розмовля	Близько	Трохи не	Потурбує	Незнаю	Так	Спокоїн	Незнаю	Так	Невірно	Незнаю	Вірно	Незнаю	Ополите	і	Ніколи не	Вірно	Завжди	В устані	До листя	Різд		
5	Радяльс	Ні	Рілий від	Вірно	Так	Гри в шах	Так	Важко оці	Ні	Так	Розмовля	Близько	Трохи не	Жив би, і	Незнаю	Так	Спокоїн	Ні	Важко оці	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	Важко оці	Ніколи не	Невірно	Іноді	Важко від	До росл	Різд		
6	Роблять	Ні	Рілий від	Важко від	Незнаю	Гри в шах	Так	Важко оці	Ні	Ні	Розмовля	Близько	Дратує	і	Незнаю	Ні	Жавали	Так	Ні	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	Важко оці	Ніколи не	Невірно	Іноді	Важко від	До листя	Час		
7	Роблять	Іноді	Інтерес	Важко від	Так	Важко оці	Незнаю	Важко оці	Іноді	Іноді	Працює	Близько	Трохи не	Потурбує	Бути за	Іноді	Незнаю	Незнаю	Важко оці	Важко від	Незнаю	Незнаю	Маршам	У оці з	Важко оці	Незнаю	Завжди	В устані	До росл	Різд		
8	Радяльс	Іноді	Інтерес	Невірно	Ні	Гри в шах	Так	Ні	Так	Ні	Розмовля	Близько	Не турбу	Жив би, і	Незнаю	Ні	Жавали	Незнаю	Ні	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	Важко оці	Ніколи не	Вірно	Завжди	В устані	До листя	Різд		
9	Радяльс	Ні	Рілий від	Вірно	Ні	Гри в шах	Так	Ні	Ні	Так	Розмовля	Кіша	Трохи не	Жив би, і	Незнаю	Так	Жавали	Ні	Так	Невірно	Невірно	Невірно	Маршам	Ополите	і	Ніколи не	Невірно	Завжди	В устані	До листя	Час	
10	Роблять	Ні	Незнаю	Важко від	Так	Важко оці	Так	Ні	Ні	Іноді	Важко оці	Сонце	Трохи не	Незнаю	Незнаю	Іноді	Жавали	Ні	Ні	Важко від	Незнаю	Невірно	Незнаю	Важко оці	Не варт	Вірно	Іноді	Важко від	До плу	Різд		
11	Радяльс	Ні	Інтерес	Важко від	Ні	Гри в шах	Так	Важко оці	Ні	Ні	Працює	Кіша	Не турбу	Жив би, і	Незнаю	Так	Спокоїн	Ні	Так	Важко оці	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	У оці з	і	Ніколи не	Вірно	Іноді	Важко від	До листя	Різд
12	Роблять	Ні	Рілий від	Вірно	Ні	Гри в шах	Так	Так	Іноді	Ні	Розмовля	Сонце	Не турбу	Жив би, і	Бути за	Іноді	Спокоїн	Ні	Так	Важко оці	Важко від	Невірно	Невірно	Незнаю	У оці з	і	Ніколи не	Невірно	Іноді	Важко від	До листя	Час
13	Роблять	Ні	Рілий від	Вірно	Ні	Гри в шах	Так	Так	Іноді	Ні	Розмовля	Близько	Трохи не	Жив би, і	Важко ро	Ні	Жавали	Ні	Так	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	У оці з	і	Ніколи не	Невірно	Завжди	В устані	До плу	Іноді	
14	Радяльс	Так	Інтерес	Важко від	Так	Гри в шах	Так	Важко оці	Ні	Так	Працює	Близько	Трохи не	Жив би, і	Бути за	Так	Жавали	Так	Ні	Важко від	Невірно	Невірно	Маршам	Важко оці	Ніколи не	Невірно	Рідко	В устані	До плу	Іноді		
15	Радяльс	Іноді	Інтерес	Невірно	Ні	Гри в шах	Так	Ні	Так	Ні	Розмовля	Близько	Не турбу	Жив би, і	Незнаю	Ні	Жавали	Незнаю	Ні	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	Важко оці	Ніколи не	Вірно	Завжди	В устані	До листя	Різд		
16	Роблять	Ні	Рілий від	Важко від	Незнаю	Гри в шах	Так	Важко оці	Ні	Ні	Розмовля	Близько	Дратує	і	Незнаю	Ні	Жавали	Так	Ні	Невірно	Невірно	Вірно	Маршам	Скріпиль	Важко оці	Ніколи не	Невірно	Іноді	Важко від	До листя	Час	
17	Роблять	Іноді	Інтерес	Важко від	Так	Важко оці	Незнаю	Важко оці	Іноді	Іноді	Працює	Близько	Трохи не	Потурбує	Бути за	Іноді	Незнаю	Незнаю	Важко оці	Важко від	Незнаю	Незнаю	Маршам	У оці з	Важко оці	Незнаю	Завжди	В устані	До росл	Різд		
18	Радяльс	Іноді	Інтерес	Невірно	Ні	Гри в шах	Так	Ні	Так	Ні	Розмовля	Близько	Не турбу	Жив би, і	Незнаю	Ні	Жавали															

Книга1 - Excel (Сбой активации продукта)

Главная Вставка Разметка страницы Формулы Данные Рецензирование Вид

Буфер обмена Шрифт Выравнивание Число

Вставить Вставить как таблицу Стили

Условное форматирование Форматировать как таблицу Стили

Вставить Удалить Формат Ячейки

Сортировка и фильтр Найти и выделить

	FS	FT	FU	FV	FW	FX	FY	FZ	GA	GB	GC	GD	GE	GF	GG	GH	GI	GL	GK	GL	GM	GN	GO	GP	GQ	GR	GS	GT	GU
2	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
3	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
4	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
5	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
6	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
7	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
8	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
9	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
10	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
11	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
12	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
13	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
14	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
15	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
16	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
17	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
18	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
19	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
20	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
21	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
22	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
23	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
24	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
25	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
26	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
27	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
28	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
29	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
30	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
31	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi
32	Так	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Так	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Так	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi	Hi

Готово

13:44 19.05.2024